

Zkušební řád "Mondio-Ringu"

platný od 1.1.1994.

Schválený jako mezinárodní zkušební řád komisí pro pracovní kynologii FCI dne 5.9.1994 s tím, že k pořádání akcí dle tohoto zkušebního řádu ve svém státě musí dát souhlas příslušná členská organizace FCI.

I. Předmluva

Náplň Mondio-Ringu byla zpracována zástupci Evropy i Ameriky z důvodu sjednotit jednotlivé národní zkušební řády a vnést tak obohacení do výcviku psů, jak pro začátečníky, tak i pro pokročilé.

Jeho cílem je:

- přivést pobavení pro diváky
- zabezpečit účastníkům předvedení výcviku psů se stupňujícími se požadavky.
- umožnit odborné kynologické veřejnosti sportovní soutěžení

K provádění Mondio-Ringu potřebujeme uzavřený prostor (stadion) vybavený příslušnými pomůckami, jednoho nebo dva pomocníky v ochranném oděvu, psovody a rozhodčí, jejichž úkolem je posuzovat účastníky dle tohoto zkušebního řádu.

Tento řád popisuje jednotlivé cviky, příslušný počet bodů pro každý cvik a srážkové body jednotlivých chyb.

Aby se všichni mohli se zkušebním řádem Mondio-Ringu dobře seznámit, je:

- lehce pochopitelný v popsání jednotlivých cviků
- jednoduchý v provedení
- jasný v hodnocení

Přesto při možných mimořádných okolnostech, nebo nedostatečném popisu cviku, nesmí nikdy rozhodčí zapomenout na důvod, pro který tento zkušební řád vznikl. Musí být přesné použitelný s respektováním jeho zvláštností, především však musí být vyloučeny všechny znevažující výklady a předsudky.

Cílem tohoto řádu je zdůraznit:

- způsobilost psů
- kvalitu jejich výcviku
- umění psovodů
- a především vlohy psů

Obsahem jsou 3 disciplíny v běžném pořadí:

- poslušnost
- skoky
- obrana

Pořadí jednotlivých cviků v každé disciplíně se před zahájením soutěže losuje mezi jednotlivými účastníky a je pro všechny stejné.

Upozornění: Zkušební řád Mondio-Ringu je předkládán do mnoha jazyků. V případě nejasnosti platí francouzský text.

II. Pomocník pro obranu.

Připomeňme si, že dříve byla taková osoba pojmenována názvy "Apač", "Zlý pachatel", "Manekýni", "Slamník", v Americe "becoy" (vnadidlo), nebo "Pomocník".

Každé takové označení nese sebou vlastní filosofii výcviku a bylo by zajímavé uvést další výrazy používané v Německu, Španělsku, Holandsku, Itálii, nebo Švýcarsku.

Názvu "pomocník pro obranu - figurant", bylo převzato jako celkem nové označení. Stejně jako u loveckých, služebních nebo pracovních psů pomocník vlastně neútočí, ale většinou se brání nebo utíká, nebo má za úkol psovi sebrat jeho předmět.

Přesto figurant, jak je výše popsáno, je kamarádem psa i psovoda i když musí být pro oba protivníkem. V první řadě musí ale pracovat s rozhodčím a podporovat jeho hodnocení. Jestliže se chová pasivně, je pouze pohybujícím paňákem, který je dobrý jen k tomu, aby se nechal kousnout. Ale jestliže chce pomoci rozhodčímu aby mohl zhodnotit kvalitu psa, musí působit jako protivník zvířete.

Svůj odpor může zvyšovat, protože je chráněn oděvem. Může se také chovat (ať již úmyslně nebo ne) ke každému psu jinak.

Má těžký úkol, který ale musí vždy řešit sportovním a čestným způsobem. Aniž bychom se zabývali technickými detaily práce pomocníků - figurantů nikdy nesmíme zapomenout na 3 zlatá pravidla:

1. Pomocník (figurant) musí být absolutně nestranný
2. Nikdy nesmí v žádném případě způsobit psu fyzickou bolest.
3. Musí se chovat vždy tak, jako by nebyl chráněn ochranným oděvem a psovi se bránit, nebo na něj působit svojí rychlostí, lstí, útočností a uhýbáním.

Samozřejmě je, že za práci pomocníka - figuranta odpovídá rozhodčí a proto jej tento musí v jeho pokynech vždy uposlechnout.

III. Všeobecná ustanovení.

1. Hlášení.

Na pokyn pořadatele se dostaví psovod na plochu cvičiště. Se svým psem, kterého má volně u nohy bez vodítka, obojku nebo náhubku se postaví na místo určené rozhodčím a hlásí se. Psovod sděluje délky a výšky skoků a jejich pořadí.

Hlásí rozhodčímu, zda svého psa na vzdálenost odvolává hlasem nebo pískáním. Vybere si obálku, ve které je uveden způsob prvního zadržení prchající osoby. Aniž by toto otevřel, odevzdá ji rozhodčímu, který je jediný, který bezprostředně po startu psa k zadržení ví, zda se jedná o zadržení se zákusem nebo o přerušené zadržení (viz předběžně popis zadržení). Pak si vezme psovod z jiného stojanu kus dřeva (číslovaného) pro cvik "vyhledání předmětů" a uschová si jej v prázdné kapse kalhot, nebo bundy.

2. Příprava na zahálení cviků (pro všechny práce stejné)

Psovod stojí a zůstává k dispozici pořadatele, který jej u startovních bodů v blízkosti cca 3m v každém cviku doprovází. Prvním pokynem rozhodčích je povoleno postavit se na start. Psovod má 30 vteřin čas, aby svého psa uvedl do stanovené polohy. Pokud těchto 30 vteřin uplyne, je cvik anulován.

Psovod uvádí svého psa do polohy 1 povel ("sedni", "lehni", nebo "stůj" - vždy podle cviku). Další povel ponechaný na vůli psovoda k úpravě psa je dovolen (příkl. "zůstaň").

Každý další povel k uvedení psa do polohy, nebo k jeho úpravě v poloze, je považován za druhý povel a je trestán ztrátou 1 bodu, Při více než 5-ti povelích navíc, je cvik anulován, a to i když stanovený čas 30 vteřin dosud neuplynul.

Jakmile psovod se psem jsou v řádné poloze, dává rozhodčí pokyn k zahálení cviku a psovod dává příslušný povel před kterým může použít oslovení psa jménem. Každý nestanovený povel bude potrestán.

3. Zvukové povely k odvolání ke konci cviků.

Jsou 2 způsoby odvolání:

- a) na vzdálenost = přivolání
- b) v blízkosti (1m) = k noze

Přivolání na vzdálenost může být provedeno hlasem nebo písknutím. Příslušný způsob musí oznámit psovod při hlášení a musí tento jednotně dodržovat pro celý průběh zkoušky. Nedodržení znamená bodovou ztrátu.

Přivolání k noze z blízkosti se dává hlasem. Jak povel hlasem tak i hvizd musí být krátký a souvislý. Pokud tak není, považuje se za další povel a jako takový bude i trestán.

K odvolání je povolen jen jeden zvukový povel. Každý další povel bude potrestán (viz pokyny v popisu každé práce). Při dalších povelích následuje bodová ztráta dle "všeobecného chování". Právě tak i minus 10 bodů (pro pouštění), pokud pes v určeném čase není zpět "u nohy".

Ve třídě I. je ponecháno na psovodovi zda svého psa přivolá, nebo nechá jej figuranta hlídat. Každopádně zvolený způsob musí ohlásit rozhodčímu při hlášení.

4. Všeobecné předpisy

Všeobecné chování.

Jestliže je rozhodčí toho mínění, že provedení jednoho, nebo více cviků je pouze povrchní, odečítá z celkově docílených bodů u každého cviku až 10% .

Pokud se psovod před, v průběhu nebo po konané zkoušce nechová ukázněně, jedná rozhodčí obdobně. Výše odečtených bodů závisí na jeho zvážení.

V průběhu zkoušky je psovodovi zakázáno vznášeti jakékoliv námitky ke sboru rozhodčích vyjímaje případu zranění psa, nebo jeho samého. V případě nedodržení tohoto ustanovení následuje ztráta 10 bodů za "všeobecné chování", v případě opakování vyloučení ze zkoušky.

Bodová ztráta za "všeobecné" chování se odečítá z celkové dosažených bodů. V případě obzvláště neukázněného chování psovoda, může jej rozhodčí vyloučit z další účasti, odebrat mu výkonostní sešit a tento s příslušnou zprávou předat příslušné národní výcvikové komisi.

Podmínky účasti pro zkoušky Mondio-Ring.

Psovod musí mít pro svého psa vystavenou výkonostní sešit od svého národního kynologického svazu. Přípuštěna jsou všechna plemena psů, pokud mají průkaz původu uznávaný FCI.

Předtím, než je pes připuštěn k provedené zkoušce dle třídy III. musí se prokázat jeho kvalifikace následovně:

- ve třídě I. 2 zkoušky s počtem bodů od 160 do 200
- ve třídě II. 2 zkoušky s počtem bodů od 240 do 300

Psovod může, pokud si tak přeje dělat zkoušky ve stejné třídě tak dlouho, jak chce. pokud pes nedosáhne ve třídě III. 300 bodů, může zpětně v kategorii II. provádět soutěže tak dlouho jak uzná psovod za vhodné.

Mezinárodní mistrovství Mondio-Ring

Nejlepší psi se setkávají na mistrovství, které je pořádáno každým rokem v druhém říjnovém konci týdne. Každá zemská organizace smí provést na toto mistrovství vlastní výběr účastníků. Možný počet účastníků z každé země určí pořadatel.

Směrnice.

Každým rokem, nejméně 6 měsíců před mistrovstvím, vydá pořadatel směrnice. Které obsahují:

- náhrady pro rozhodčí a pomocníky
- nabídku výkonů pro psovody.

Sbor rozhodčích.

Přizváni jsou 3 rozhodčí. Jeden z pořádající zemské organizace, 2 rozhodčí z různých zemí. Tito jsou vylosováni bez ohledu na pořádající zemi.

Pomocníci figuranti.

Ve třídě III. pracují 3 figuranti. Kterou obranářskou disciplínu bude každý z nich figurovat, rozhodne los.

Průběh zkoušek.

Organizátor se zavazuje soutěže připravit starostlivě a to do nejmenších detailů. Aby byla zaručena účast zahraničních psovodů, musí být příslušné zahraniční organizace včas vyrozuměny.

Místo, kde se zkoušky konají musí být nejméně 60 x 40 m velké, nejvíce 5 000 m² - Půda nesmí být dlážděná ani asfaltová. Nutno dbát toho, aby v tomto prostoru nebyly žádné předměty o které by se mohl pes zranit. Prostor musí být oplocen. Pořadatel je povinen zabezpečit 2 osoby pro přemístňování překážek, předhazování potravy atd. Rovněž je povinen zabezpečit vedoucího prostoru, který dobře zná zkušební řád i průběh jednotlivých cviků.

Stůl pro sekretariát rozhodčí komise musí být umístěn tak, aby od něho mohl rozhodčí dobře sledovat průběh celé zkoušky. Dále je potřebná jedna nebo dvě osoby, k zabezpečení bezporuchové funkce sekretariátu. Pořadatel se musí postarat též o označení prostoru. Každý začátek cviku musí být označen. Pro cvik "hlídání předmětů" musí být označeny 2 kruhy o průměru 2 a 5 m.

Organizátor připraví pro rozhodčí následující pomůcky:

- 6 předmětů pro útoky
- překážku pro útok (viz zkuš. řád).
- 3 překážky (dle obrázků ve zkuš. řadě).
- 6 aportovacích předmětů (viz seznam zkuš. řádu).
- kousky potravy
- předměty ze dřeva (10 x 2cm) pro "vyhledávání předmětů"
- 2 pistole ráže 9 mm
- vlaječky jako označení pro "přerušný útok"
- bodové listy
- 1 až 2 úkryty (zástěny) pro cvik "ukrytí psovoda"
- 3 až 4 předměty běžné potřeby pro "hlídání předmětů".

Aportovací předměty jakož i ty pro útok, jsou vylosovány rozhodčím bezprostředně před zkouškou. Pořadatel rovněž zabezpečí pro každou třídu a zkušební den zkušebního psa. Mimo toho usiluje také o to, aby byla zabezpečena houkačka k označování začátku a konce cviků. Používání píšťalky je ponecháno výhradně pro psovoda.

Požadovány jsou 2 vchody a východy a to jeden pro psovoda se psem, druhý pro figuranty. Pro figuranty musí být zabezpečeno místo (stan, místnost), kde by se zdržovali v době kdy obrana neprobíhá. Toto místo je voleno tak, aby nespádalo pozornost cvičících psů, musí být od cvičebního prostoru vzdáleno nejméně 5 m. Na cvičební ploše, ani na jejím okraji, nesmí být postaveny nádoby s vodou.

Mimo cvičební plochu musí být postaven úkryt, ve kterém se může zdržovat psovod v průběhu přípravy na cvik "průzkum terénu". Zde má také příležitost dát svému psu napít.

Losování.

Před začátkem zkoušek provede pořadatel losování startovního pořadí. Rovněž za přítomnosti psovodů je losováno pořadí jednotlivých cviků, jakož i výchozí poloha psů

pro cvik "polohy" (sedni, vstaň, lehni). Naposled se losuje poloha psa v průběhu cviku "ukrytí psovoda" (sedni, lehni).

Zkušební pes.

Povinně musí být před začátkem zkoušek v každé třídě předveden zkušební pes.

Potrava.

Musí být připraveny různé kousky potravy v přiměřené velikosti (nejvíce ve velikosti pěsti). Může to být syrové nebo vařené maso, kosti, ryba, sýr, suché pečivo, cukr atd.

Hůl.

Připravená hůl musí být z bambusu křížem rozřezaného.

Povely.

Musí být dávány psovodem přesně podle zkušebního řádu, mohou být dávány...

Bodové listy.

Musí odpovídat příslušnému vzoru a musí obsahovat veškeré údaje o zkoušce. Vyplňují se pro každou třídu a psa 3x (1 originál a 2 kopie):

- originál pro rozhodčího
- jedna kopie pro pořadatele
- druhá kopie při vyhlášení výsledků je určena pro psovoda

Činnost a povinnosti rozhodčích.

Pokud sbor rozhodčích sestává z více rozhodčích, posuzují tito společně a nikoliv jednotlivě. Musí znát přesně zkušební řád a toho se také držet.

Rozhodčí využívá zkušební řád samostatně a řídí speciální práci pomocníků ve třídě I, II a III.

Pro jasné chyby je nutno používat přesných odečtu uvedených ve zkušebním řádě. Každá bodová ztráta musí odpovídat buď chybě - nevyhovujícímu výkonu psa, nebo chybnému chování psovoda.

Předtím než se zúčastní zkoušek, jsou účastníci povinni se seznámit s řádem a předpisy.

Rozhodnutí rozhodčích nebo sboru rozhodčích, ve vztahu na možné případy ve zkušebním řádu neuvedené, je nedotknutelné.

Výhradně rozhodčí stanovuje průběh cviků. Všechny cviky se provádějí až na jeho schválení, Houkačkou dává signál k zahájení a ukončení každého cviku. Musí dávat pozor na to, aby všechny cviky pro každého psa byly provedeny ve stejném pořadí a stejným způsobem. Podmínky musí být pro všechny psy stejné.

Bezprostředně po každém jednotlivém cviku komentuje rozhodčí pro diváky srozumitelným způsobem práci a zadaný počet bodů. Sčítá celkový počet bodů a podepisuje bodovací listy. V průběhu 15 minut po ukončení zkoušky psem má být jeho bodovací list vyplněn.

Pomocníci pro obranu - figuranti

- Figurantům je zakázáno bití psa holí.
- Pistolí se střílí do vzduchu v úhlu cca 45°.
- Před začátkem příslušného útoku přemístí se do vzdálenosti 10 - 20m před psa do středu cvičebního prostoru.

IV. Poslušnost

1. Volné sledování u nohy.....6 bodů

Rozhodčí nebo pořadatel ukáže psovodovi cestu, kudy má se svým psem jít. V průběhu této cesty jsou tři změny směru obraty v pravých nebo ostrých úhlech, jeden obrat čelem vzad a 2 x zastavení na pokyn rozhodčího.

Srážky:

- pes předbíhá, zůstává vzadu, mírný boční odstup (nezáleží zda se tak děje na rovném úseku, při obratu, zastavení, nebo otočení) za každou chybu - 0,5 bodu
- pes opustí, nebo nenásleduje psovoda - 6 bodů

2. Nepřítomnost psovoda.....10 bodů

Na místě označeném rozhodčím je pes odložen v leže u třídy I. a II. U třídy III. je losováno zda bude odložen v sedě nebo vleže.

Rozhodčí může - dle možnosti prostoru a okolí - místo pro tento cvik měnit. Psovod je nepřítomen po dobu 1 minuty, počítáno od doby, kdy zajde do úkrytu. Nesmí se otáčet ke psu na cestě do úkrytu, ani při vstupu do úkrytu. V průběhu nepřítomnosti psovoda probíhá pokus o odvrácení pozornosti psa, při němž se pes musí chovat klidně, nesmí se pohybovat, nebo měnit polohu. Způsob odlákání pozornosti psa je odlišný v každé příslušné třídě. Nesmí se přítom jednat o útok nebo dráždění a musí se toto dít nejméně ve vzdálenosti 10 m od psa. Účast figuranta není dovolena.

Srážky:

- pes v průběhu 1 minutové nepřítomnosti psovoda zaujme jiný postoj - 10 b.
- nebo v průběhu odchodu psovoda do úkrytu - 10 b.
- pes se vzdálí z místa odložení, aniž by změnil postoj, za každý metr - 1 b.
- pes změnil postoj po příchodu psovoda - 2 b.
- psovod se psovi ukáže v průběhu cviku - 10 b.
- každý nepovolený povel - 10 b.
- psovod se otočí na psa na cestě k úkrytu nebo při vstupu do úkrytu - 10 b.

3. Vysílání vpřed.....12 bodů

Pes je odložen za startovní čáru na bodě vyznačeném kolmicí. Na pokyn rozhodčího dává psovod svému psu povel "vpřed". Pes se má vzdálit v přímém směru do vzdálenosti 20 m a má doběhnout na označení rovnoběžné ke startovní čáře.

Tato čára je 20 m dlouhá zakončená značkami (nebo 2 praporky). Pro třídu II. a III. je tato čára 30, případně 40 m vzdálená rovnoběžně od startovní čáry. Od ohraničení, vždy 5 m směrem dovnitř, jsou vždy 1 m dlouhé kolmé čáry, které označují optimální prostor k dosažení. Jakmile pes dosáhne příslušnou rovnoběžně probíhající čáru přivolá si psovod svého psa povel nebo zapískáním "k noze".

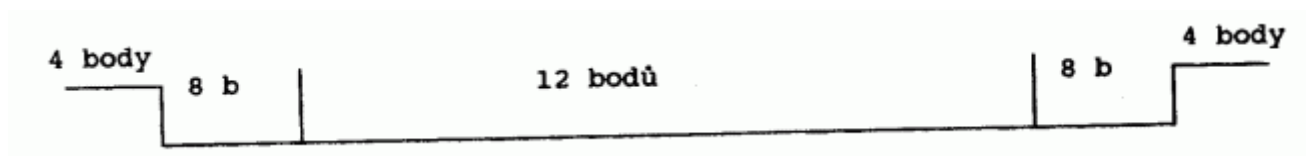
Body:

- dosažení optimální zóny - 12 b
- mezi ohraničením a kolmicemi - 8 b
- mimo ohraničení - 4 b

Srážky:

- zvukové nebo pokynové povely - 2 b
- každý další povel k vysílání - 4 b
- pes nejde přímo, každé odchýlení od směru - 1 b
- pes se vrací před zvukovým povel psovoda, za každou chybu - 2 b
- pes vybíhá:
  - a) před pokynem rozhodčího - 4 b
  - b) po pokynu rozhodčího - 2 b
- pes nedosáhne stanovené čáry -12 b
(čas pro zpáteční cestu : 20 vteřin)
- doplňující povel k návratu - 12 b

Nákres:

4. Polohy..... I. 10 bodů..... II + III. 20 bodů

Při tomto cviku je pes před psovodem. Musí se na vzdálenost 5,10 a 15 m dobře vidět.

Na pokyn rozhodčího dává psovod psu pokyn k poloze sedni, lehni nebo vstaň.

Ve třídě II. a III.se provádí každá ze 3 poloh 2x v pořadí dle pokynů pořadatele. Ve třídě I. je každá poloha prováděna jednou.

Body:

- pro 3 (3x3) případně 6 (6x3) provedených poloh
- přivolání "k noze"

I.	II. + III.
9 bodů	18 bodů
1 bod	2 body

Srážky:

- pes změni polohu na začátku - 2 body
- pes neprovede příkázanou polohu - 3
- pes se pohybuje směrem k psovodovi, za každý metr - 1
- pes přijde k psovodovi před ukončením cviku - 2

5. Odmítání potravy.....I . 5 bodů ..... II + III. 10 bodů

Ve třídě II. a III. je na plochu rozloženo 6 různých kousků potravy dle zvážení rozhodčího.

Ve třídě I. je jen 1 kousek potravy, ve třídě II. a III. 2 kousky potravy (jednotlivé nebo najednou) odhozeny v průběhu poslušnosti na zem dle pokynu rozhodčího. Pro všechny soutěžící stejné.

Poznámka: Je zakázáno potravu odkládat blíže než do 5 m vzdálenosti od předmětu hledaného psem.

Srážky:

	I.	II. + III.
- pes potravu olízne, sežere, nebo vezme ji do tlamy (hozenou nebo na zemi ležící)	- 5	- 10
- pes se vzdaluje od odhozené potravy, každý metr	- 1	- 1
- psovod působí na psa zvukovým nebo pokynovým povel, nebo odvrací psa od potravy, aby ji nemohl olíznout nebo sežrat	- 5	- 10

6. Přinášení předmětu.....12 bodů

Předmět musí být odhozen do vzdálenosti 5 m od psa. Cvik musí být proveden v průběhu 15 vteřin.

Před zkouškou je vylosováno z připraveného seznamu jaký předmět bude použit (činka, kužel, pytlík s pískem, plastická láhev, malá taštička, kolečko kočárku atd.)

Pes musí mít možnost předmět, nejvíce 1 kg těžký, dobře uchopit. Jeden povel k aportování je povolen.

Srážky:

- doplňující nebo nepovolené povely -12 b.
- zvukové nebo pokynové pokyny -12 b.
- práce není provedena do 15ti vteřin -12 b
- pes nevybíhá:
  - a) před pokynem rozhodčího - 4 b
  - b) po pokynu rozhodčího - 2 b
- pes stéká nebo si hraje s předmětem - 1 b
- pes předmět upustí, pro každé - 1 b
- pes při odevzdání předmětu nesedí - 1 b

Upozornění: Předměty ze skla a kovu jsou zakázány!

7. Vyhledání předmětu ..... 15 bodů

Čas: 1 minuta

Psovod si při hlášení zastrčí do kapsy malé, nedotčené dřívko a hlásí rozhodčímu jeho číslo. Všichni psovodi mají dřívka u sebe stejnou dobu. Psovod odloží svého psa na příkázané místo a položí, ve vzdálenosti 30 m v dohledu psa, dřívko do pomyslného čtverce 1x1 m. v průběhu návratu psovoda ke svému psu, jsou položeny další neočíslované předměty do blízkosti (nejméně 25 cm) jeho dřeva v pomyslném čtverci (3, 4 předměty dle třídy II., III.). Předměty jsou shodné velikosti s předmětem psovoda - 10 cm dlouhé a 2 cm v průměru.

Na pokyn rozhodčího vysílá psovod svého psa povel "hledej a přines". Povolen je jeden zvukový povel. Aby pes pochopil cvik, může psovod dát psovi načichat pachy ze svých rukou.

Srážky:

- zvukový a pokynový povel - 2 b
- opakovaný povel k vysílání psa -15 b
- nepřinesení předmětu, nebo nepřinesení v určeném čase -15 b
- pes vybíhá:
  - a) před pokynem rozhodčího - 4 b
  - b) po pokynu rozhodčího -2 b
- pes štěká - 1 b
- pes předmět upustí, za každou chybu - 1 b
- pes při odevzdávání předmětu nesedí - 1 b
- pes opustí své místo při návratu psovoda (více jak 2m) -15 b
- pes se vzdálí do 2m, za metu - 1 b
- pes zvedne jiný předmět -15 b

Upozornění: Psovod si pro rozhodčího ověří u pořadatele správnost přineseného předmětu.

V. Skoky

Ve třídě I. si může psovod ze tří skoků vybrat jeden, tento sdělí rozhodčímu při hlášení.

Viz "všeobecná ustanovení" odstavec "příprava na zahájení cviků" stejný pro všechny práce.

Následující pokyny k posuzování platí pro všechny tři skoky (strmou stěnu, skok do dálky, překážku):

- psovod si umístí před skokem psa na takovou vzdálenost, která mu vyhovuje.
- postaví se ihned do označeného úhlu vpravo nebo vlevo od skoku.
- pokud pes před provedením skoku opustí své místo, tak že jej psovod musí znovu umístit, ztrácí jeden pokus a příslušnou srážku bodů.
- pro strmou stěnu a skok do dálky jsou pro každý cvik povoleny 3 pokusy.

U překážky jsou celkově k dispozici pro skok tam i zpět 3 pokusy. Jestliže zpětný skok je proveden chybně, nebo jej pes neprovede, odvede si psovod psa zpět na místo kde jej zastavil a vrátí se opět na své místo za překážku. Na pokyn rozhodčího může být cvik opakován.

Při nepodařeném pokusu, při jakémkoliv skoku, může psovod požadovat skok hlubší nebo vyšší. Povolen je jeden zvukový povel. Každý dodatečný povel pokynem, nebo pomoc tělem, je trestán. Psovod, ale může psa přirozeným způsobem sledovat svým pohledem, aniž by na něm ustrnul.

Jestliže pes provedl skok, je zvukový povel (nepovinný) "k noze" nebo zastavení psa, povolen. Pes musí být u svého psovoda do 10-ti vteřin a to s použitím povelu nebo bez něho, jinak následuje bodová srážka.

Potrestán bude i pes, pokud po skoku, navzdory povelu, se neuklidní. Psovod čeká na pokyn rozhodčího, než se od příslušného skoku vzdálí. Psovodu je zakázáno, aby předem svému psu skoky ukazoval.

1. Kolmá stěna ..... 15 bodů							
výška (m)	1,80	1,90	2,00	2,10	2,20	2,30	
třída I.	15	-	-	-	-	-	bodů
třída II.	12	13	14	15	-	-	bodů
třída III.	5	7	9	11	13	15	bodů

Ve třídě I. pouze jedna výška: 1,80 m = 15 bodů

Kolmá stěna může být široká 1,5 až 1,9 m. Sestává se z pevné, 1m vysoké stěny, na které jsou 10 cm vysoká a 27-30 mm tlustá prkýnka sestavena. Na zadní straně kolmé stěny se nachází nakloněná plocha (složená z latí) připevněna ke stěně ve výšce 1,7 m a vzdálena od paty stěny 1,2 m. Látky silné cca 30 mm brzdí seskok psa z kolmé stěny. Zakončená plocha slouží také k tomu, aby kolmou stěnu upevnila. Aby se mohla snázeji přepravovat, je stěna namontována na dva trámký obrácené "T". Žádná klec za stěnou, ani žádný zpětný skok.

2. Skok do dálky .....I. 15 bodů ..... III. 20 bodů

bez příkopu

délka (m)	3	3,5	4
třída I.			
třída III.	12	16	20

Ve třídě I. pouze jedna vzdálenost: 3 m = 15 bodů.

Skok se stává z rámu se 3 latěmi. Jedna lať dlouhá 2m a 10 cm vysoká se nachází v čele (vpředu) skoku. Obě dvě boční latě jsou 3 m dlouhé, vpředu 10 cm a postupně se zvyšující dozadu na 20 cm. Na konci jsou upevněny železnými klíny do půdy. Napříč přes skok jsou upevněny barevné gummy ve vzdálenosti asi 30 cm od sebe.

Pes musí rámu a 1,95 m dlouhou a 1 m širokou houpačku, která se houpá nezávisle na rámu, přeskociť. Dostaneme tak skok 3 - 3,5 m. Pro 4 m skok stačí, když houpačku odpovídajícím způsobem posuneme.

Houpačka musí být sestrojena tak, aby měla přední stěnu 30 cm od země. Jestliže pes bez skoku vletí do rámu, ztrácí 4 body a je mu odečten 1 pokus. Skok může být ještě jednou opakován.

3 . Překážka ..... I. 15 bodů .....II.+III..... 20 bodů

výška (m)	1,00	1,10	1,20
I. (2x 7,5 bodu)	15		
II. + III. (2x 10 bodů)	12	16	20

Překážka sestává z pohyblivé, dvěma čepy opatřené stěny, která musí být 1,5 m široká a 60 cm vysoká a je zavěšena do podstavce. Nad touto stěnou se nachází otočné 30 cm vysoké prkno, které se při nepatrném nárazu skloní a nepředstavuje tak pro psa žádné nebezpečí úrazu.

Skok musí být pro požadované výšky nastavitelný. Ani před, ani za skokem se nenachází žádný příkop. Jakmile pes provedl skok přes překážku je povolen zvukový povel k zastavení psa. Při doprovodném pokynovém povelu srážka 2 bodů.

Na pokyn rozhodčího může psovod dát psovi zvukový i pokynový povel pro zpětný skok. Každý další pokyn k zastavení psa nebo skoku zpět bude trestán. Po zpětném skoku může psovod dát psu nepovinný zvukový povel "k noze".

Srážky (pro všechny 3 skoky):

- pes vyběhne před pokynem rozhodčího (+ztráta 1 pokusu) - 4 b
- pes vyběhne před pokynem rozhodčího - 2 b
- zvukový nebo pokynový povel navíc - 2 b
- váhání při skoku tam či zpět - 4 b
- divoký (rvavý) skok tam či zpět - 2 b
- nezastavení psa povel - 2 b
- další povel pro zastavení, umístění psa, vzetí psa k noze - 2 b
- další povel k provedení skoku - 5 b
- pes nepřijde "K noze" v průběhu 10 vteřin -2 b

Srážky pro každý nepovolený povel.

Srážky (pouze pro překážku):

- zvukový a pokynový povel pro zastavení psa po skoku tam -2 b
- pes se dotkne překážky tam či zpět -1 b
- pes se postaví na překážku, i když ta nespadne -2 b

VI. Obrana

1. Útok zepředu s holí .....s překážkou (I. + III.) 50 bodů

bez překážky (II.) 40 bodů

Celkový počet bodů:	I.+ III.	II.
Vyběhnutí	10 bodů	10 bodů
Útok	30 bodů	20 bodů
Pouštění a návrat	10 bodů	10 bodů

čas: 10 vteřin

Vzdálenost: třída I. 30 m

třída II. 40 m

třída III. 50 m

Dovolené prostředky: Výhružné pohyby, ohrožování, zastrašování, tísnění, útok na psa (nejvíce 2 kroky), úhybné pohyby v průběhu útoku, pokud pes pustí.

Nepovolené prostředky: Uhýbání krátce před zákusem psa, údery holí, každé jednání figuranta, které může způsobit psu bolest, v takovémto případě následuje důtka a hlášení o této příhodě.

Překážky:

- vodní příkop z plastiku, výška vody nejvíce 20 cm
- balíky slámy
- naskládané, nebo do výšky postavené pneumatiky
- stoly připevněné na lešení
- síť

Až na vodní příkop, nesmí být ostatní překážky širší než 80 cm. Pneumatiky, balíky slámy nebo síť, vyšší než 80 cm. Délka je povolena 8- 10 m. Překážky musí být postaveny tak, aby umožňovaly pozorovat chování psa při útoku a nesmí způsobit psu bolest nebo zranění. Figurant se postaví do středu 3 m za překážku.

Srážky:

	I.+ III.	II.
- pes vybíhá vpřed pokynem rozhodčího a -5 ze "všeobecného chování"	-10	-10
- pes vyběhne podruhé před pokynem rozhodčího	-50	-40
- pes vybíhá na pokyn rozhodčího	- 5	- 5
- doplňující povel k vysílání psa (povolen zvukový povel)	-10	-10
- každé nesprávné chování před, nebo v průběhu cviku	- 50	-40
- pes ihned nekousne, každá vteřina	- 3	- 3
- rychlý překus, pokaždé	- 1	- 1
- nepouštění okamžitě, za každou vteřinu (1 vteřina se povoluje)	- 2	- 2
- další zákus po pouštění	- 2	- 2
- doplňkový povel k odvolání(1 zvukový povel dovolen)	- 5	- 5
- pes se nevrátí do 30 vteřin	-10	-10
- každé nesprávné chování po pouštění	-10	-10
- pes neútočí nebo nekouše (Pes nesmí provést "přerušovaný útok" a ztrácí tyto body i když jej provede).	-50	-40

- psovod opustí startovací čáru v průběhu cviku (pohyby psovoda do stran, aby měl lepší výhled na psa, jsou dovoleny, při dání povelu k puštění musí stát klidně) -50
- psovod využil útok v průběhu zkoušky jako nácvik -50 -40
  - pes váhá před překážkou - 5 - 5
  - pes oběhne překážku (netrestá se při návratu) -20

Poznámka: Při zvukovém povelu k pouštění se ihned figurant v klidu zastaví.

2. Útok s předměty .....III. ... 50 bodů ..... II. ... 40 bodů

Vzdálenost: 30 m

Stejná ustanovení jako při "útku zepředu s holí"

Povolené předměty: (jsou určeny k tomu, aby odpoutaly pozornost psa)

- větev, chrastítko
- kapesník, noviny
- plastické folie nebo sáček, plastický kelímek prázdný nebo plný
- jakékoliv předměty vytvářející hluk (neškodné)
- atd.

Srážky: viz "útok zepředu s holí"

3. Zadržení při útěku, zákus ..... I. 50 bodů ..... II. + III. 30 bodů

Celkový počet bodů:	I.	II.
- vyběhnutí	10 b	10 b
- útok	30 b	10 b
- pouštění a návrat	10 b	10 b

Čas: 10 vteřin

Vzdálenost : 30 - 40 m

Figurant odbíhá, aniž by se otáčel nebo se psu uhýbal. Je ozbrojen pistolí, ze které 2x vystřelí v průběhu zákusy psa. Usilovně se brání, nikoliv však brutálně, aby zákus co nejvíce omezil. Jakmile je dán zvukový povel k pouštění, zůstane ihned zcela klidně stát.

Srážky: viz "útok zepředu s holí"

4. Zadržení při útoku, přerušené ..... 30 bodů

Vzdálenost: 30 - 40 m

Celkový počet bodů:

- vyběhnutí 10 b
- útok 20 b

Figurant se chová stejně jako při zadržení "se zákusem". Pořadí obou zadržení při útěku je každým psovodem pro svého psa vylosováno a je známo jen rozhodčím.

Po vyběhnutí psa, na pokyn rozhodčího, pomocník pro odmítání potravy mávne červeným praporkem pokud se jedná o přerušené zadržení a pomocník v kruhu dotekem na paži psovoda upozorní, aby svého psa včas, aniž by provedl zákus, odvolal. Zelený praporek zvedá, jedná-li se o zadržení se zákusem.

Po zvukovém povelu psovoda k odvolání a přivolání psa, zastaví figurant stejným způsobem svůj útěk, aniž by psa dráždil, nebo střílel.

Srážky:

- vyběhnutí (srážky jako při ostatních útocích)
- pes kousne -30 b
- odvolání ve vzdálenosti 3 m od figuranta bez srážky
- za každý další metr - 2 b

Počet bodů pro přerušené zadržení se vypočítá z 1/3 bodů, dosažených v obou ostatních + body za vyběhnutí psa (základní počty bodů 30 + 30 = 60 bodů).

1. Příklad: dosažené počty bodů $28 + 26 = 54 : 3 = 18$

vyběhnutí	10
	28
vzdálenost při odvolání = 5 m	-4
počet bodů za přerušené zadržení	24

2. Příklad: dosažené počty bodů $30 + 30 = 60 : 3 = 20$

vyběhnutí na pokyn rozhodčího	5
	25
vzdálenost při odvolání 2 m	- 0
počet bodů za přerušené zadržení	25

5. Vyhledání figuranta a doprovod ..... 40 bodů

celkový počet bodů:

- nalezení a vyštěkání 10 bodů
- doprovod 30 bodů

Počet ukrytů: 6 pevných a 1 mobilní úkryt pro potřeby rozhodčích

Čas k nalezení a vyštěkání : 2 - 3 min, dle rozhodnutí rozhodčích vzhledem k možnostem
prostoru

Popis výkonu

Psovod se svým psem v doprovodu pořadatele, opustí cvičební místo. Jakmile se figurant ukryje, přichází psovod se svým psem, na pokyn rozhodčího znovu na cvičební plochu (viz "všeobecná ustanovení" - příprava na zahájení každého cviku).

Jestliže do stanoveného času pes nenajde figuranta, je cvik ukončen. Jestliže pes figuranta najde, ale do uplynutí stanoveného času neštěká, jsou odečteny body za "nalezení a vyštěkání", ale psovod, na pokyn rozhodčího, jde k úkrytu a ve cviku se pokračuje. Jestliže pes, před uplynutím času, se pohybuje stále v kruhu 3 m u psovoda, může mu tento, po odpovídající srážce bodů, dát druhý zvukový povel k nalezení.

Body za "nalezení vyštěkání" se nezadávají, jestliže pes figuranta v úkrytu kousne, je jedno zda přitom stéká či nikoliv. Pokud pes štěká, aniž by figuranta našel, následuje bodová ztráta. důležité je, aby člen sboru rozhodčích, pro zhodnocení práce, se zdržoval v blízkosti úkrytů.

Nehlídá-li pes, na pokyn rozhodčího vyzve psovod figuranta, aby vystoupil z úkrytu a provádí doprovod. Figurant musí přesně dodržovat cestu rozhodčím určenou, která je pro všechny psy stejná. Figurant jde normálně a přirozeně, u všech psů stejné, aniž by jej dráždil.

Podle bdělosti a vzhledem k chování psa, pokusí se samostatně 3 x uprchnout, nezávisle na případný útěk z úkrytu. V průběhu pokusu o útěk může se psu různě uhýbat, aby tak získal co největší vzdálenost od psa. Utíká až do zvukového povelu psovoda, který je dán na pokyn rozhodčího. Pak musí pes do 3 vteřin provést zákus. Nehodnotí se vzdálenost, kterou případně urazí figurant po zákusu.

Jestliže pes pustí před zvukovým povelu psovoda, pokračuje figurant v útěku. Figurant pokračuje v cestě po puštění, až na pokyn rozhodčího. V průběhu doprovodu se psovod zdržuje ve vzdálenosti 3 m za nebo vedle psa, nikoliv před ním. Konec cviku oznámí rozhodčí několika zvuky houkačky. Psovod dá pokyn "stát", figurant zůstane stát. Psovod si vezme svého psa "k noze" a je k dispozici pořadateli.

U pokusů o útěk se nezapočítávají metry, které figurant odběhne.

Srážky - pokud se týká revíru a doprovodu: (viz "všeobecné ustanovení" příslušný odstavec pro základní postoj).

- doplňující povel pro vyslání (1)	- 10
- ani na 2 povel pes nevyběhne	- 40
- pes nenajde figuranta v příslušném čase	- 40
- pes nevyštěká figuranta do příslušného času	- 10
- pes v úkrytu figuranta kousne	- 5
- pes figuranta v úkrytu nehlídá za každý docílený m při útěku	- 1
- za každé napadení při doprovodu, nebo po puštění	- 2
- za každý další povel k puštění	- 2
- za každý metr, který nechá pes figuranta utíkat	- 1
- psovod nedodrží vzdálenost 3 m k figurantu	- 10
- psovod překáží figurantu v pokusu o útěk	- 30

6. Obrana psovoda

(viz "všeobecná ustanovení" příslušný odstavec pro základní postoj)

Doba trvání obrany psovoda: 10 vteřin

Cvik je určen 5 ti zásadami:

1. Vždy dochází k setkání mezi figurantem a psovodem, ať již bez rozhovoru, neb s ním.
2. Stupeň obtížnosti pro psa je přizpůsoben jednotlivým třídám(I., II., III.)
3. V každé třídě musí být napadení figurantem jasné a zřetelné.
4. Pes smí reagovat pouze na přepadení svého psovoda. Figurant při napadení v průběhu 2 vteřin pevně uchopí psovoda v této době musí pes kousnout.

Některé příklady:

- Jednoduchý rozhovor při setkání figuranta se psovodem je zakončeno napadením psovoda.
- Po rozhovoru se figurant vzdálí, aby se znovu vrátil a bez okolků psovoda napadl.
- Stejně jak nahoře, navíc se figurant snaží lstí ovlivnit pozornost psa.
- Figurant napadne jinou třetí osobu, aby psa vyprovokoval k ochrannému útoku.
- Jiné osoby se vzájemně perou, aby vyzkoušely sebeovládání psa.
- Figurant napadne psovoda ihned v normální, skutečností odpovídající situaci atd.

Povel k puštění následuje po pokynu rozhodčího. Pes musí figuranta 5 vteřin střežit. Na konec cviku dává rozhodčí pokyn k odvolání psa.

Poznámka: V průběhu obrany psovoda, při pouštění a do doby než pes přijde "k noze", zůstává psovod ve vzdálenosti 3 m od figuranta.

Srážky :

- psovod po zvukovém povelu k zahájení cviku dá další doplňující povel - 30 b
- pes napadne před nebo při setkání či rozhovoru - 30 b
- pes kousne po setkání a před útokem, každý metr - 2 b
- pes, aniž by kousal, se vzdálí v jakékoliv části cviku od psovoda z 1m prostoru, za každý metr -1b
- pes se vzdálí od psovoda více než 10 m - 30 b
- pes napadne třetí osobu - 30 b
- pes nenapadne do 2 vteřin - 30 b
- psovod svého psa podporuje, nebo při útoku či zvukovém povelu pro puštění, je blíže než 3 m - 30 b
- každý zákus po puštění - 2 b
- pes po zvukovém povelu není u nohy psovoda do 10 vteřin - 5 b
- pes nehlídá v průběhu 5 vteřin - 5 b

7. Hlídaní předmětu ..... 30 bodů

Rozhodčí může najednou použít prvního i druhého pomocníka, ale vždy pokud je jeden v akci, druhý se musí zdržovat nejméně v 10 m vzdálenosti.

Celkem jsou 3 povinné pokusy o odebrání. Srážkové body za každou chybu se počítají celkem za všechny 3 pokusy.

Jestliže se pomocníku podaří předmět odebrat, jedno zda při 1., 2. nebo 3. pokusu, je cvik hodnocen "neobstál" (- 30 bodů).

Předmět se nachází ve středu kruhu o průměru 2 m. Kolem je ještě druhý kruh o průměru 5 m. Pomocník vnikne do kruhu a snaží se, aniž by psa napadal nebo odháněl, předmět odebrat.

Jestliže pes pustí pomocníka do kruhu 2 m, je mu dovoleno použít k ovlivnění psa všech prostředků lsti, ohrožování, nebo svedení psa. Pokus o odebrání má následovat v průběhu 30 vteřin.

V jednom ze tří pokusů, (stejně pro všechny účastníky), si může pomocník po dohodě s rozhodčím k odvrácení pozornosti psa výpomoc určitými předměty. Nesmí se ale tímto bránit proti zákusu psa.

Jakmile pes pomocníka kousne aniž tento předtím se předmětu dotkl, nebo jej sebral, musí pomocník 2 vteřiny počkat než se vzdálí dozadu, nebo pokud pes nepustí, táhne jej s sebou.

Jakmile pes pomocníka kousne po odebrání předmětu pomocníkem, ihned a bezprostředně si jej pomocník vezme k sobě a dále pokračuje jak je popsáno shora.

Jestliže se pes do předmětu zakousne, nebo si ho vezme mezi své pracky, aniž by pomocníka kousal a tento se předmětu dotkne, musí jej vytáhnout z dvoumetrového kruhu, aby rozhodčí mohl ukončit cvik na základě nedostačujícího hlídání předmětu.

Směrodatné pro vzdálenost k předmětu v okamžiku, kdy pes se zakousne, je místo kde se nachází pomocník. Nechá-li se pes pomocníkem odtáhnout, počítá se vzdálenost od místa, kde se nacházel pes (s prackami vně jednoho z kruhů). Jestliže zjistí rozhodčí, že přes úspěšné provedení nebylo hlídání provedeno bezzávadově, má právo, dle "všeobecného chování", udělit srážkové body.

Srážky:

- pes kousne uvnitř 2 m kruhu, aniž by se pomocník dotkl hlídaného předmětu - beze srážky
- pes kousne uvnitř 2 m kruhu a nechá se až k jeho okraji odtáhnout - beze srážky
- pes kousne uvnitř 2 m kruhu a nechá se z něj odtáhnout, za každý metr - 1 b
- pes kousne a nechá se odtáhnout až k 5 m kruhu - 15 b
- pes se nechá odtáhnout přes 5 m kruh a nepustí do 10 vteřin - 30 b
- pes si nechá předmět odebrat a kousne až uvnitř příslušného kruhu, za 1 metr - 1 b

- pes si nechá předmět odebrat a nechá si s ním pomocníka odejít za 5 m kruh - 30 b
- pes kousne mezi 2-5 m - 5 b

VII. Počty bodů dle tříd.

K dosažení jednotlivých vzestupných stupňů těžkosti, je soutěž rozdělena do 3 tříd:

- 200 bodů ve třídě I.
- 300 bodů ve třídě II.
- 400 bodů ve třídě III.

Níže uvedená tabulka ukazuje počet bodů za cvik a třídu, jakož i celkový počet bodů.

Cviky	třídy		
	I.	II.	III.
Volné sledování	6	6	6
Nepřítomnost psovoda	10	10	10
Vysílání vpřed	12	12	12
Polohy	10	20	20
Odmítání potravy	5	10	10
Přinášení odhozeného předmětu	12	12	12
Vyhledávání předmětu (malého dřeva)	-	15	15
Kolmá stěna	-	15	15
Skok do výšky (překážka), třída I. dle výběru jen jeden skok	15	20	20
Skok do dálky	-	-	15
Útok zepředu s holí (překážky v II. + III.)	50	40	50
Zadržení při útěku, zákus	50	30	30
Zadržení při útěku, přerušené	-	-	30
Vyhledání figuranta a doprovod	-	40	40
Obrana psovoda	30	30	30
Útok zepředu s předměty	-	40	50
Hlídní předmětů	-	-	30
Celkem	200	300	400

VIII. Závěr

Překlad francouzské verze z roku 1994 do němčiny provedla Claudia Frey, z německé verze do češtiny Ferdinand Ritter.

Při nejasnostech platí originální verze v jazyce francouzském.

Basel (Švýcarsko), leden 1994.

Jednotlivé členské zemské organizace FCI jsou zmocněny, aby zvážily a případně odsouhlasily konání akcí dle tohoto zkušebního řádu na svém území.

Přijato komisí pro pracovní kynologii FCI dne 5 září 1994 ve Varese v Itálii.

Varese, 5 září 1994.